

ת"פ 51063/04/19 - מדינת ישראל נגד שאול אליעזר גבליקיאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 51063-04-19 מדינת ישראל נ' גבליקיאן

לפני בעניין:	כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ מתביעות י-ם - משטרת ישראל
נגד הנאשם		שאול אליעזר גבליקיאן ע"י ב"כ עו"ד משה פולסקי

גזר דין

(1) הנאשם הורשע ביום 15.2.2022, לאחר שמיעת עדויות, בביצוע התנהגות פרועה במקום ציבורי, עבירה לפי סעיף 216(א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

רקע

(2) לפי האישום, המתלונן מר כנפר הוא בעל חנות ברחוב השלשלת בירושלים. בצמידות לה, נמצאת חנות נוספת שבבעלות אחר אשר זהותו אינה ידועה למאשימה והיא סגורה מזה זמן רב (להלן: "החנות הסגורה"). סמוך לשתי חנויות אלו, נמצאת מספרה של המתלונן מר אבו-נג'מה, שהוא ספר במקצועו. ביום 4.8.2018 בשעה 10:00 לערך, הניח מר כנפר שולחן ועליו "שש-בש" סמוך לדלת החנות הסגורה ואף תלה מספר דברים על הדלת עצמה. באותן הנסיבות, עבר הנאשם ומשהבחין בחפצים, התרה במר כנפר כי יפנה אותם. בהמשך, הגיע הנאשם שוב אל החנות והחפצים נותרו כשהיו. אז, אמר הנאשם "אם אתם לא מזיזים אותם אני אספור עד 10 ואזרוק אותם". הנאשם ספר עד 10 ולאחר מכן השליך את השולחן על הרצפה וזרק דברים התלויים ארצה. מר כנפר החל לאסוף את החפצים ושאל את הנאשם באשר למעשיו. בתגובה, אמר הנאשם "אני רוצה לעמוד פה ליד המכולת אל תשימו פה כלום" וכן דחף את המתלונן מר אבו-נג'מה ומתלונן שלישי שנכח במקום. באותן הנסיבות, הכה הנאשם את מר אבו-נג'מה במכות אגרוף בפניו ובידו. מיד ובסמוך לכך, שלף הנאשם אקדח גז פלפל וריסס את המתלוננים מספר פעמים בחלקים שונים בגופם ובעיניים, ובהמשך הוא אמר "את מי אתם רוצים שאני ארסס עוד". כתוצאה ממעשיו, נגרמו לאחד מהמתלוננים סימנים אדומים בידו ונגרמו כאבים ביד של מתלונן אחר.

(3) בהינתן האירוע דנן, הנאשם הועמד לדין בגין ביצוע העבירה המוזכרת לעיל וכן בגין תקיפה הגורמת חבלה ממשית, עבירה לפי סעיף 380 בחוק העונשין, ובגין איומים, עבירה לפי סעיף 192 בחוק האמור.

(4) לאחר שמיעת עדויות, בהכרעת הדין מיום 30.3.2022, הוריתי על זיכוי הנאשם מעבירות התקיפה והאיומים. כן שוכנעתי כי חרף התנהגותו שקדמה לאירוע האלימות, חל סייג ההגנה העצמית לפי סעיף 34' בחוק העונשין. הנאשם הורשע כאמור בעבירת התנהגות פרועה במקום ציבורי.

(5) בדיון מיום 19.9.2022 טענו הצדדים לעונש ושמעתי גם את דברי הנאשם.

תסקיר שירות המבחן

(6) ביום 5.9.2022 הוגש התסקיר. לפיו, בתמצית ומבלי לפגוע בצנעת הפרט, הנאשם בן 34, נעדר עבר פלילי, אינו יליד הארץ אלא עלה אליה בעשור הקודם. בצעירותו, משפחתו עברה תקופות מורכבות. כיום הוא עובד ואב משפחה. הנאשם תיאר לפני שירות המבחן כי התגורר בעיר העתיקה בירושלים והיו לו חיכוכים עם שכניו הערבים שהתנכלו לו וברכוש שלו מספר פעמים. ביחס לאירוע מושא האישום, הוא נטל אחריות חלקית ו-"התקשה לראות כיצד מעשיו תרמו להתפתחות האירוע וכיצד היה יכול לנהוג אחרת על מנת להימנע מכך".

(7) אשר לגורמי הסיכון להישנות העבירה, שירות המבחן התרשם מהתנהגות אימפולסיבית מצד הנאשם במצבי דחק. אשר לגורמי הסיכוי לשיקום, התסקיר התרשם מאדם בעל יכולות תפקוד תקינות ומערכת ערכים תקינה בבסיסה. ככלל, הנאשם הוא אדם נורמטיבי וזו ההסתבכות הראשונה שלו עם החוק וחל אפקט ההרתעה. שירות המבחן התרשם גם כן כי הנאשם אינו רואה צורך בעריכת שינוי בהתנהגותו באמצעות שילוב בטיפול אשר יכול להפחית את רמת הסיכון לעבריינות, ולכן התסקיר אינו בא בהמלצה הכוללת את שירותו.

תמצית טענות הצדדים

(8) המאשימה טוענת, בין השאר ובעיקר, כי התנהגות הנאשם, כפי שהוכחה במשפט, הייתה בריונית וחסרת אחריות. בהתנהגותו הוא יצר התגרות תוך גרימה להתפתחות אירוע אלימות מיותר. הנאשם התנהג בצורה פרועה ופסולה במרחב הציבורי ופגע בערך של השמירה על שלום הציבור ובשלטון החוק. מתחם הענישה ההולמת נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר, לצד קנס ופיצוי. לפי המאשימה, יש למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם.

(9) הנאשם - באמצעות בא-כוחו עו"ד מ' פולסקי - טוען מנגד, בין השאר ובעיקר, כי בנסיבות המקרה יש לבטל את ההרשעה. הנאשם עמד על הפער בין כתב האישום והעבירות החמורות שיוחסו לו מלכתחילה לבין התוצאה הסופית בהליך. בסופו של יום, הנאשם הודה בעובדות שבית המשפט קבע. ייתכן וכי עת פעל כפי שפעל לפי האישום, הוא נקט בגישה כאשר בדיעבד התגלתה כמוטעית, אך לא ניתן לטעון כי הוא לא לקח אחריות על מעשהו. הנאשם נטול עבר פלילי, ולא רק. אף שהתגורר בעיר העתיקה והיה שם אזור רווי מתחים, זו הייתה ההסתבכות היחידה שלו ויש לזקוף זאת לזכותו. כיום אינו מתגורר שם. כמו כן, הוא כבר הפך לאב משפחה, עובדה שיש לה אפקט ממתן. נוסף לזאת, התסקיר עמד על כך שהנאשם מתפקד בחברה באורח נורמטיבי.

לאור זאת, מאחר ומדובר בעבירה בודדת ולאור מדיניות של המאשימה לסגור תיקים בהסדר מותנה גם בעבירות חמורות מזו שבה הורשע הנאשם, נכון לסיים את ההליך ללא ההרשעה "שתכתיים את עתידו" (ש' 1-21, ע' 16).

(10) גם הנאשם דיבר לפניי בדיון המוזכר. לדידו, "מודה בתודה שהדברים תועדו, רוב הדברים שהוזכרו כאן תועדו במצלמה" (ש' 18-19, ע' 16). לאחר מתן הכרעת הדין הוא ביקר ליד החנות וראה אותם דברים לפחות מונחים שם כמו אז ובצורה לא חוקית. הוא פנה למשטרה ולשכנים אך דבר לא נעשה בנדון. הנאשם סבור שיש להבהיר כי אסור שדברים לא חוקיים יתרחשו, ובכל מקרה שבו הוא הותקף הוא נהג לפי החוק. הנאשם הראה תמונות מתקופה שלאחר מתן הכרעת הדין, של החנות אשר לטענתו הוא החזיק וגם של שכניו.

דיון והכרעה

(11) שאלת ביטול ההרשעה: לאחר שנתתי את דעתי לטיעוני הצדדים בנושא זה, לא מצאתי לקבל את עתירת הנאשם בנדון. אנמק.

(12) לפי ההלכה הפסוקה אי-הרשעה אפשרית בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון - מקום בו ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם אשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי שייגרם לו אם תיוותר הרשעתו על כנה. שנית - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה (רע"פ 547/21 סיטניק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (17.3.2021); רע"פ 6485/20 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.1.2021)). הלכה זו - והידועה כהלכת כתב - מקורה פסק הדין בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997), שקבע כי ביטול הרשעה יעשה כחריג מקום בו "אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה". כיום, מקור הסמכות קבוע בסעיף 192א בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (ראו גם סעיף 71א(ב) בחוק העונשין). בכל אופן, דרך המלך היא כי יש להרשיע את מי שנקבע כי ביצע את העבירה אשר בגינה הועמד לדין. ביטול הרשעה אינו הכלל אלא החריג לו, למצער ביחס לבגירים (ע"פ 8169/20 שלום נ' מדינת ישראל (26.8.2021); רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.2018)).

(13) בעניינו של הנאשם, אני סבור כי שני התנאים אינם מתקיימים. לעניין התנאי הראשון, ההגנה לא הניחה תשתית ראיתית מבוססת שמצביעה על נזק קונקרטי וחמור שעלול להיגרם לנאשם עם הותרת ההרשעה. אכן, יש טעם בעמדה לפיה עובדת ההרשעה בפלילים, ככלל, אינה נתון מחמיא בלשון המעטה. לצד זאת, אין די בטיעון זה כדי לקיים את התנאי הראשון הנדרש כדי להצדיק חריגה מהכלל. יש להוכיח "שההרשעה תפגע פגיעה חמורה וקונקרטית בשיקומו" של הנאשם (רע"פ 1947/22 קבהא נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (23.3.2022); רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (10.11.2014)). בהיבט השיקומי, לא התרשמתי שהנאשם נטל אחריות על המעשה שביצע, במובן זה שעד היום, גם לאחר ההרשעה, נראה שטרם הבין והפנים את הפסול הגלום בהתנהגותו ביום האירוע; אירוע שהחל בהתנהגות בריונית מצדו והתדרדר במהרה לאירוע אלימות מורכב יותר. יש לציין גם כי שירות המבחן העריך קיומו של סיכון להתנהגות אלימה בעתיד והתרשם גם כי הנאשם "אינו רואה צורך בעריכת שינוי בהתנהגותו באמצעות שילוב בטיפול אשר יכול להפחית מסיכון זה" ולכן

לא בא בהמלצה כלשהי.

(14) לענין התנאי השני, אף הוא אינו מתקיים. אמנם העבירה בה הורשע הנאשם אינה נמנית בין העבירות החמורות שבספר החוקים, ואולם בנסיבות ביצועה כפי שהתברר בהליך והוכח לפניי, היא מצויה ברף חומרה שלא מצדיק את ביטול ההרשעה. כפי שהתייחסתי לכך בהכרעת הדין, התנהגותו של הנאשם ביחס לתחילת האירוע עת סילק את המיטלטלין תוך עשיית דין עצמי וללא כל עיגון בדין, הייתה בריונית ולכל הפחות - חסרת אחריות בצורה משוועת. בהתנהגותו האמורה הוא יצר התגרות תוך גרימה להתפתחות אירוע מיותר שהעמיד את חייהם של כל הנוכחים בו, לרבות חיי עצמו, בסכנה. לולא נוכחות עובר אורח תמים והגעתם המהירה של השוטרים, האירוע היה עלול להתדרדר במהרה לאירוע אלים יותר אשר היה מעמיד את חייהם של כל המעורבים בו ושל השוטרים - בפני סכנות מוחשיות.

מכאן לקביעת המתחם וגזירת הדין

(15) לפי סעיף 40ב בחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לצורך מילוי מלאכת מתן גזר הדין, נקבע בסעיף 40ג כי בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצועה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. לאחר מכן, בתוך המתחם שייקבע, יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, תוך מתן רשות לחרוג ממתחם זה.

(16) הערך המוגן: העבירה בה הורשע הנאשם נועדה להגן על הציבור מפני התנהגות פרועה ופסולה במרחב הציבורי ותוצאותיה של התנהגות כזו שיש בה לפגוע בשקט, בשלווה, בסדר הציבורי, בתחושת הביטחון האישי, ובכלל, בכבוד החוק והסדר. בנוסף, הפוטנציאל הטמון בהתנהגות כזו להתלקחות לאירוע אלימות פיזית ולאנרכיה של ממש, הוא מאוד גבוה ומכאן גם המסוכנות שבה.

(17) נסיבות ביצוע העבירה: כאמור, הנאשם פעל תוך עשיית דין עצמי שלא כדין ובצורה מתגרה בתוך רחוב שהוא סמטה ראשית מסמטאות העיר העתיקה בירושלים, כאשר הרחוב הומה אדם ומוקף בעלי חנויות. מדובר בהתנהגות חסרת אחריות ומסוכנת. הא-ראיה, אירוע זה התפתח לאירוע אלימות שבעטיו נאלץ הנאשם להגן על עצמו באמצעות התזת גז פלפל אל עבר הסובבים אותו, ואילולא התערבות אחד העוברים ברחוב והשוטרים בהמשך, היה עלול להתפתח חלילה אירוע אלים יותר.

(18) בהקשר זה, טענת הנאשם ממנה משתמע כי בזמן אמת הוא סבר לתומו כי בסמכותו היה לסלק את המיטלטלין באופן עצמי וטוב שהכרעת הדין הבהירה לו את הפסול שבמעשה, או כלשון בא-כוחו "אולי היינו צריכים את בית המשפט שיגיד לו שהמעשה הוא פסול מתוך קביעה שיפוטית משפטית" (ש' 12-13, ע' 15), לא מצאתי בטענה זו כדי לסייע לו. גם סילוק יד עצמי לפי דיני המקרקעין נעשה בסיוע המשטרה ולא בכוח הזרוע

(ראו והשוו: בג"ץ 4688/17 דרורי נ' משטרת ישראל (28.8.2017); בג"ץ 384/09 הקרי נ' משטרת ישראל (2.2.2009)). יותר מזה, אף בהנחה שהנאשם פעל באופן תמים לחלוטין, הרי ניסיון החיים והשכל הישר היו מחייבים אותו מלכתחילה לשקול את צעדיו בצורה שקולה יותר נוכח ההשלכות הצפויות של מעשהו בהתחשב בנסיבות. לא מצאתי כל הסבר משכנע מדוע לא פנה למשטרה אותה עת, וככל שבפיו היו טענות בדבר שימוש קבוע שעשו שכניו בדלת החנות הנדונה - הרי הייתה סלולה הדרך לפניו לפנות לבית המשפט בכל סעד ארעי וזמני, לרבות נגד רשויות האכיפה על מנת שאלו יחוו לסייע לו במימוש זכויותיו.

(19) מדיניות הענישה הנוהגת: מבדיקה של פסיקה שדנה בעבירה מושא האישום, לעתים לצד עבירות נוספות, עולה כי מנעד הענישה הוא רחב ונע בין ענישה חינוכית צופת פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות (ראו בין השאר, בשינויים המחויבים: ת.פ. (שלום י-ם) 34075-05-19 מדינת ישראל נ' והב (15.9.2019); ת.פ. (שלום י-ם) 33315-07-18 מדינת ישראל נ' פסטובסקי (17.2.2019)). במקרה לפנינו, בנסיבות העבירה שבוצעה, סבורני כי מתחם הענישה ההולמת נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית.

(20) נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה: בהקשר דנן נתתי את דעתי לגילו של הנאשם (בן 34 כיום, ובן 30 במועד ביצוע העבירה), נתתי את דעתי לכך שעלה לארץ אך לפני מספר שנים ולכך שהוא אב טרי. נתתי את דעתי לנסיבותיו שפורטו בתסקיר וגם לעובדה לפיה הוא נעדר עבר פלילי. בנסיבות, יש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

(21) אחרון במיקום אך לא בחשיבות. הנאשם הצביע והפנה (מוצג נ/1) בטיעוניו על כך כי בלא מעט מקרים בהם נדון ביצוע העבירה מושא האישום, אלה נסגרו בהסדרים מותנים. עוד ניתן היה להבין מהטיעון שלו מפי בא-כוחו, כי עצם העובדה שהאישום כלל מלכתחילה עבירות חמורות יותר, שממן זוכה בהמשך, הרי "זה לחובת המאשימה שלא איפשרה לו כפי שמתאפשר לנאשמים אחרים לא לנהל את ההליך..." (ש' 13-14, ע' 16).

(22) ובכן, מדובר בטיעון שיש בו טעם אך אין בידי לקבלו. ראשית: ככל שמדובר בטענת אכיפה בררנית - היה מקום להעלות אותה במסגרת ההליך ולברר אותה כדבעי. שנית: עצם העובדה לפיה מקרים אחרים, דומים יותר או פחות, הסתיימו בהסדרים מותנים, אין לגזור מכך גזירה שווה גם למקרה לפנינו. כל מקרה נבחן לגופו ולפי נסיבותיו. שלישית (וזו העיקר): הנאשם לא נטל אחריות בשום שלב על ביצוע התנהגות פרועה במקום ציבורי. רוצה לומר, גם בהתקיים העבירות הנוספות שנכללו באישום וגם אם נניח בצד את סוגיית העדר האפשרות אז לסיום ההליך בהסדר מותנה נוכח קיומן של עבירות אלו שיוחסו לו, הרי לא נראה כי הייתה קיימת כל מניעה בפני הנאשם ליטול אחריות על ביצוע העבירה הראשונה, כאשר היתר תבררנה בהליך. הנאשם כפר בכל העבירות וכאמור, נראה כי עד יום זה טרם הפנים את משמעות העבירה שבה הוא הורשע.

תוצאה

לאור האמור מ'שית על הנאשם את העונשים הבאים:

(23

(א) שלושה חודשי מאסר אשר ירוצו ככל שהנאשם יעבור את העבירה שבה הורשע או כל עבירת אלימות, תוך שלוש שנים מהיום.

(ב) הנאשם יישא בקנס בגובה 1,500 ₪ אשר ישולם ב-3 תשלומים חודשיים שווים עוקבים. התשלום הראשון ישולם עד יום ה-1.12.2022. השני יבוצע עד הראשון לחודש העוקב וכך חוזר חלילה. התשלום של הפיצויים והקנס יבוצע באמצעות רשות האכיפה והגבייה לפי אחת הדרכים המפורטות באתר המרשתת שלה (למידע: ניתן ליצור קשר בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000).

(ג) הנאשם יתחייב לשלם סך 3,000 ₪ ככל שיעבור את העבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות תוך שנתיים מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט תשרי תשפ"ג, 24 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.